

Анатоль Вовк

СЛОВНИЧОК-
ПОРАДНИК

з культури
української мови

Видавництво Шкільної Ради
Ню Йорк 1991

Anatole Wowk

**A SHORT GUIDE
TO PROPER
UKRAINIAN USAGE**

**Замовлення на Словничок-порадник
та коментарі до нього
просимо висилати на адресу:**

**Educational Council
P.O. Box 391, Cooper Station
New York, N.Y. 10276-0391, U.S.A.**

© Educational Council 1991

Від автора

Словничок-порадник з культури української мови, який оце пропонуємо увазі читача, задуманий як практичний, мінімальний об'ємом порадник для вжитку авторів, редакторів, працівників пера, шкільництва та широкого громадянства. Він не претендує ані на повність, ані на унікальність, а є в основному добіркою з мовних матеріалів автора, що появлялися останніх 11 років у рубриках *Оком по пресі* та *Мова наших буднів* додатку *Мова про мову* — до газети **Свобода**. Частково в *Словничку* використані й інші матеріали, як автора (напр. *Словник порадник для відросійщення і збагачення української мови* (СП-ВІЗ) *Рідна школа*, від 1988 досі), так і мовознавців: Бориса Антоненка-Давидовича, Василя Чапленка, Петра Одарченка та інших. Рекомендації та значення слів перевірено в багатьох загальних, тлумачних та термінологічних словниках. (Їхній перелік та їхні бібліографічні дані можна знайти у згаданому СП-ВІЗ та в ще іншим авторовім словнику п.н. *Вибірковий анг.-укр. словник з природознавства, техніки і сучасного побуту*. Частина I. (А-М), Нью Йорк 1982.)

В реєстрі *Словничка* подано чорним друком слова або окремі їхні значення до вжитку nereкомендовані. Далі надруковано, курсивом і вживаючи скорочень, дані про те, з якого мовного впливу дане nereкомендоване слово зайшло в українську мову чи подано деякі вказівки щодо слововжитку. Врешті, після rischi, надруковано задовільні замітники для nereкомендованого слова чи вжитку. У реєстрі вміщено також деякі синонімні пари, в яких обидва слова мовно задовільні, але правильність одного з синонімів непевна. Такі реєстрові слова надруковано звичайним друком.

СПИСОК ВЖИТИХ СКОРОЧЕНЬ:

ам — американське

ам вп — з американського впливу

анг — англійське слово

анг вп — з англійського впливу

відж — віджиле слово: давньоукраїнське, церковнослов'янське або загально-слов'янське слово, невживане нині в літературній українській мові (але часто вживане в російській).

двозн — двозначне

зай зап — зайве запозичення

зап — запозичення

зах — західноукраїнське слово

звич — звичайно

знач — значення

каль — мовна калька

літ: — літературне слово таке:

місц — місцеве

мн — множина

неліт — нелітературне

поль — польське слово

поль вп — з польського впливу

пр — правопис

рос — російське слово

рос вп — з російського впливу

рос зак — російське закінчення (в цьому сенсі)

рос-п — російське слово, правописно українізоване

рос пр — російський правопис

сур — суржик, змішування двох мов

терм — термінологія

Тематичні скорочення:

анат. — анатомія

будів. — будівництво

геогр. — географія

електр. — електрика

кулін. — кулінарія, куховарство

мед. — медицина

терм. — термінологічне значення, термін

хем. — хемічний

скісна риска без відступів відділяє правописні та інші варіанти слова

Англійські скорочення:

a -- adjective

attr. -- attributive

Заввага: Автор *Словничка* просить осіб, що будуть ним користуватися, про зауваги та пропозиції його поліпшення, які він візьме до уваги при еventуальному доповненні цього видання.

абетка *і* (рідше) азбука; альфа-бет *і* алфавит
 абрикос, *рос пр* — абрикоса, мореля, жерделя
 абсолюторію комусь уділити, *поль вп* — схвалити чийсь діяльність
 абсолювент, *поль вп* — випускник
 аванс, *поль вп* — підвищення на посаді, (у вишу) промоція
 авкціон *і* ліцитація
 авансований курс, *анг вп* — курс підвищеного типу
 агентство *і* (рідше) агенція
 Азовське море, *рос вп* — Озівське море
 АІДС, ЕЙДС, *треба*: СНІД (Синдром Набутого Імунітетного Дефіциту)
 айриш, *анг вп* — ірляндець
 академія (імпреза), *поль вп* — святкування, святкові збори
 акторка *і* актриса
 альги, *частіше*: водорості
 алкоголь *і* спирт
 альфонс *і* сутерен (для *анг*: *ripir*)
 ам'як *і* ам'як, *рос вп* — амо-ніяк
 аналіст, *анг вп* — аналітик
 анали, *ліпше*: аннали
 Анатолій *і* Анатоль
 англійська шпилька *і* аграфка (*зах*)
 Андрій, *але теж* Андрей як ім'я церковного владики
 андрут (кулін.), *поль вп* — вафля
 анектувати *і* анексувати
 антисемітизм *і* (точніше) юдо-фобство
 Антін *і* Антоній
 апаратчик, *рос зак* — апаратник
 апельсин, *рос вп* — пома-ранча
 аплявз, *поль вп* — оплески
 апльодисменти, *ліпше*: оплески
 апробата, *поль вп* — апробація, схвалення
 аранжировка, *рос зак* — аранжування
 арборетум, *зай зап* — дендропарк
 артикул (в газеті), *поль вп* — стаття
 архітектор, *рос вп* — архітект
 асиста, *зах* — супровід, асистенція
 астронавт *і* космонавт
 атентатчик, *рос зак* — атентатник
 атестат зрілості *і* матуральне свідоцтво
 атомний *і* атомовий
 атракційний, *зай зап* — принадний, привабливий
 афера, *анг вп* — *недобре* в значенні подія, імпреза
 бабка, *поль вп* — бабуня, бабця
 багель, *анг сур* — бублик
 бадання, *поль вп* — обстеження, огляд
 бадати, *поль вп* — обстежувати, обсліджувати, оглядати

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

байпес (мед), *анг сур* — об-
хідна хірургія
балалайка, *треба*: балабайка
баня (для купелі), *відж* —
лазня
барахло, *рос вп* — мотлох,
непотріб, ламань
барочний, *рос вп* — барокко-
вий
бархат, *рос вп* — оксамит
барчистий, *зах* — плечистий,
широкоплечий
бедро (анат.) — клуб, кульша
безкорислива праця — ви-
конувана без особистої ко-
ристи
безкорисна праця — що не дає
нікому користі
безперервний, *рос вп* —
безперервний, безупинний
безпокоїтися, *рос вп* — три-
вожитися, турбуватися, не-
покоїтися, побиватися, жу-
ритися, хвилюватися
безпорядки, *рос вп* — заво-
рушення, розруха, заколот,
розрухи
безпорядок, *рос вп* — безлад-
дя, безлад, нелад, розгар-
діяш, колот
безпощадний, *рос вп* — не-
щадний, немилосерд(н)ий,
безпристрасно, *рос вп* —
безсторонно, неупереджено
безтрепетний, *рос вп* — без-
страшний
безчисленний, *рос вп* —
незлічений, незлічимий, нез-
численний

битком набитий, *рос вп* —
ущерть переповнений, пов-
ний- повніський
біблейський, біблійський,
рос вп — біблійний
біженець, *рос вп* — утікач,
виходець
біжучі питання, *ліпше*: по-
точні питання
біжучі числа, *ліпше*: почер-
гові числа
біліон, *анг вп* — мільярд
білка і вивірка
білля, *рос вп* — білизна
Білорусія, *ліпше*: Білорусь
бірюзовий, *рос вп* — турку-
совий
благодушний, *відж* — доб-
родушний, добросердний
благополучний, *відж* —
щасливий, щасний
благородний, *відж* — шля-
хетний, (про газ) інертний
близитися, *рос вп* — ближча-
ти, наближатися, зближати-
ся
близнець, *рос-п* — близня,
близнюк
близькозорість, *рос вп* —
короткозорість
блюдечко, *рос вп* — тарі-
лочка, (геогр.) под
блюдо, *рос вп* — тарілка, таріль
бобові рослини, *рос вп* —
стручкові рослини
бойкий, *рос вп* — жвавий, мо-
торний, меткий, справний
болільщик, *рос зак* — убо-
лівальник, болільник

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

боліти (за кого), *рос вп* —
уболівати (за кого)
боліти (чим) *рос вп* —
хворіти (на що), слабувати,
нездужати
болпойнт, *анг сур* — кулько-
ва ручка
болт і (*ліпше*) прогонич
бомбовоз, *ліпше*: бомбарду-
вальник
борба, *відж* — боротьба
борівки, *зах* — чорниці
ботанічний город, *поль вп*
— ботанічний сад
брамкар (спорт), *поль вп* —
воротар
бритийський, *поль вп* —
британський
броневий, *рос вп* — панцер-
ний
броневик, *рос вп* — панцер-
ник
бронзовий, *поль вп* в знач
брунатний, бурий (*але добре*
в знач кольору бронзи)
бувший, *відж* — колишній
булавка, *рос вп* — шпилька
будзік, *поль сур* — будильник
будуче, *відж* — майбутнє,
прийдешнє; майбуття, прийд-
ешність
будуючий (приклад), *поль вп*
— повчальний (приклад)
буквений, *рос вп* — літерний,
буковий
бура для *анг* *вогах*, *рос вп* —
боракс
бурав, *рос вп* — свердел,
свердло

бурова вишка, *рос вп* —
свердлова вежа/вежка
бухта, *рос вп* — заточина,
(мала)затока
вайнил, *анг сур* — вініл
валова продукція, *рос вп* —
гуртова продукція
валянки, **валянці**, *рос вп* —
повстяники, повстянки
варги, *зах* — губи
варта, *місц* — варто, варт
варцаби, *зах*; **шашки**, *рос вп*,
ліпше: дамки (для *анг*
checkers, draughts)
вахляр, *зах* — віяло
вахляр проблем, *треба*: низ-
ка (спектр, асортимент) про-
блем
в виді (чогось), *рос вп* — у
видляді (чогось)
вдачний, *рос вп* — вдалий,
успішний, удатний, влучний
ведучий, *рос вп* — провідний
великан, *рос* — велетень,
велет
верховний, *ліпше*: найвищий
верхушка, *рос* — верхівка
веснянки і (*ліпше*) ластовиння
вести себе, *рос вп* — пово-
дитися, поводити себе
вечером, *рос вп* — увечері,
ввечері, вечірньою порою
взаїмний, *треба*: взаємний,
обопільний
взглядно, *поль вп* — або, чи
взглядом, *поль вп* — віднос-
но
взивати (до чогось), *поль вп* —
закликати

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

вибиватися, *поль вп* — висуватися наперед, висуватися на перше місце
вив'язуватися (з чогось), *поль вп* — виконувати (щось), справлятися (з чимсь)
видайність, *поль вп* — видача, видатність, продуктивність
видворювати, *рос вп* — виселяти; витуряти
видіти, *зах, літ*: бачити
визвольні змагання, *ліпше*: визвольна боротьба, війна
виздоровлювати, *ліпше*: видужувати, одужувати
визов, *рос вп* — виклик
виімок, *частіше*: вийняток
виказ, *поль вп* — список
викиди совісти, *поль вп* — докори совісти, докори сумління
викликати фільм, *поль вп* — проявляти фільм
виключне значення, *рос вп* — виняткове, особливе з-ня
вилка і виделка, *мн*: вилки і виделки
вимагаючий, *поль вп* — вимогливий
виминоючий, *поль вп* — ухильний
виновник, *рос* — винуватець, провинник
виписувати газету, *рос вп* — передплачувати газету
високопарний, *рос* — пишномовний, високомовний
виставний, *поль вп* — пишний, розкішний

вистарчаючий, **вистачальний**, *треба*: достатній
вистарчати, *поль вп* — вистачати
вистерігатися, *відж* — остерігатися, берегтися
висячий міст, *ліпше*: звисний міст
витравляти, *рос вп* — виганяти, вицьковувати
вихіснювати, *зах* — використовувати
вихлопні гази, *рос вп* — випускні гази, вихлипні гази
вицофуватися, *поль вп* — відступати, відходити
вичалювати ракету, *ліпше*: випускати ракету
вичеркнути, *рос вп* — викреслити
вівсяні платки, *поль вп* — вівсяні пластівці
від, (у цитуванні дати газети тощо), *рос вп* — з або за
відживлення, *поль вп* — харчування
відкурувач, *поль вп* — пилосмок
відмовити молитву, *поль вп* — проказати, провести м-ву
відношення (до когось), *рос вп* — ставлення
відогравати, *треба*: відігравати
відомство, *рос вп* — департамент, відділ
відпоручник, *відж* — представник, депутат

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

відсоткова (процентова)
 стопа, *поль вп* — в-ва норма
 відставка, *рос вп* — димісія
 відстрочений, *рос вп* — від-
 кладений
 відтинок (політичний, науко-
 вий тощо), *поль вп* — сектор
 віз, *поль вп* — автомобіль, авто
 вільшанка — *недобре* для ам
 gobin, бо це інший птах; а са-
 ме: «дрізд мандрівний» (але
 добре для британського
 птаха)
 в імени, *треба*: від імени, іме-
 нем; з доручення
 віровизнання і віроісповідан-
 ня
 вкладка (членська), *поль вп*
 — внесок (членський)
 вкоротці, *поль вп* — незаба-
 ром, скоро, невдовзі, неза-
 довго
 владemoжець, *треба*: можно-
 владець
 властитель, *треба*: власник
 власті, *рос вп* — влада
 внедовзі, *треба*: невдовзі
 внесок, *поль вп* — пропозиція
 водка, *рос* — горілка
 водолаз, *рос вп* — норець,
 нирець, нурець
 водорозділ, *рос вп* — вододіл
 водосховище, *рос вп* — во-
 дойма, водоймище
 воєнний (що стосується вій-
 ська), *рос вп* — військовий
 (напр., обов'язок, школа, пос-
 тачання тощо)
 воздух, *відж* — повітря

войлок, *поль вп* — *повсть*
 волосатий, *рос вп* — волоха-
 тий, патлатий
 ворон і крук
 воронка, *рос* — лійка
 воронка (від вибуху), *рос вп*
 — вирва
 впрост, *поль вп* — прямо
 впрочім, *рос вп* — до речі,
 зрештою
 вражаючий, *треба*: разуючий
 враз з, *поль вп* — разом з
 всевідаючий, *відж* — всезна-
 ючий
 всерйоз, *рос вп* — серйозно
 всесторонній, *рос вп* — все-
 бічний
 всеціло, *рос вп* — цілком,
 цілковито, зовсім, вповні
 вспівати, успівати, *рос вп* —
 встигати, устигати
 вторити, *рос вп* — вторувати
 вчена рада, *рос вп* — нау-
 кова рада
 вуз, вищий *учбовий* заклад,
рос вп — виш, вища школа
 гава, *треба*: гава (те саме, що
 ворона)
 гайвей, *анг сур* — автошлях,
 автодорога
 гайка і (ліпше) мутра
 гаряч, *треба*: спека, висока
 температура
 гвинтівка, *рос вп* — рушниця
 гімн, *ліпше*: гимн, славень
 глушитель, *рос вп* — глушник
 говорити без обиняків,
відж — говорити відверто,
 без натяків

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

голкіпер, зай зап — воротар
головокружний, рос вп —
запаморочливий, запаморо-
чний

голодати, рос вп — голоду-
вати

гонки, рос вп — перегони

гончий, рос вп — перего-
новий

горець, рос вп — горянин,
верховинець, гірняк

горюче, рос вп — пальне

госпіталь, рос вп — шпиталь

гостювати (когось), треба:
гостити когось але гостю-
вати в когось

графин, рос вп — карафка,
карафа

грижа совісти, треба: доко-
ри совісти

грімкий, рос-п — голосний,
гучний

грімзкий, рос вп — об'-
ємистий, непокладний, невк-
ладний

грузовик, рос вп — вантажне
авто, ваговіз

гуманітарні науки, рос вп
— гуманістичні науки (для
анг liberal arts) (але гумані-
тарний = гуманний)

гюмідіфаєр, анг сур — наво-
ложник

гуздратися, поль вп — воло-
водитися, марудити

давай! давайте! давай-моі,
рос вп — нумоі нуміі нумтеі

давати комусь кредит, тре-
ба: давати, комусь признан-
ня, висловлювати признання

давлення, рос вп — тиск

дактиль, зах і фінік

далекойдучий, рос вп —
далекосяжний

дантист, рос пр — дентист

датський, рос вп — данський

датчанин, рос вп — данець

датчик, рос зак — давач

двигун і рушій

двократний, рос вп — двора-
зовий

двосторонній, рос вп — дво-
бічний; обопільний

двоюрідний брат і (ліпше) брат
у перших і кузен

дев'яносто і дев'ятдесят

дегюмідіфаєр, анг сур —

зневоложник

дезертирувати і (ліпше) дезет-
рувати

дек, анг сур — поміст

декада (в значенні 10 років),
ам вп — десятиріччя, де-
сятиліття (але добре для 10
днів)

день народження і уродини
дерен і кизил (для анг dog-
wood)

десятькова ТОЧКА вживається
в Америці; в Україні це
десятькова КОМА (напр.
\$25.45 в ЗСА, але 25,45 дол. в
Україні)

десятьковий і децимальний

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕІ

десяточний, *рос вп* — десяти-
ковий
дефінітивно, *анг вп* — на-
певно, зовсім певно
дефіс / розділка
джинджер, *анг сур* — імбир
диван, 1. *поль вп* — килим
(для *анг carpet, rug*)
2. *рос вп* — канапа (для *анг*
couch, sofa)
дикобраз, *рос вп* — їжатець
(для *анг porcupine*)
дикоростучий, *треба*: дико-
рослий
діточий, *зах* — дитячий
діапозитив / прозірка
добавка, *рос вп* — додаток,
додача
добавляти, *рос вп* — додава-
ти, докладати, доточувати
добра, *поль вп* — товари,
крам, майно
добросовісний, *рос вп* —
сумлінний, совісний
довг, *відж* — борг
довгограючий, *треба*: дов-
гограйний
довготриваючий, *треба*: дов-
готривалий
довжник, *відж* — боржник;
винуватець
довкілля / довколишнє/навко-
лишнє середовище
доживотний, *поль вп* —
довічний
дожидати, *рос вп* — очікувати
до зараз, *рос вп* — дотепер

доклад, *рос вп* — доповідь,
повідомлення
докладач, *рос вп* — допо-
відач
доконати щось, *поль вп* —
довершити
доля (частина чогонебудь),
рос вп — частка
долька, *рос вп* — зубок (час-
нику), відділень (помаранчі)
дома, місц — вдома/удома
домашня тварина, *рос вп* —
свійська тварина
домена, *поль вп* — царина, га-
лузь, ділянка, поле діяль-
ности
домів, місц — додому
домоводство, *рос вп* —
домоведення, господарю-
вання, хазяйнування
домосід, *рос вп* — домуваль-
ник, сидень, пічкур, домон-
тар
домостроївський, *рос вп* —
відсталий, застарілий
допустимий, *відж* — допу-
щенний, прийнятний
дороговизна, *поль вп* — до-
рожнеча
дослідний (для *анг* слова *ex-*
perimental) / дослідчий (для
анг research attr.)
досмертний, *відж* — довіч-
ний
достаточний, *рос-поль вп* —
достатній
достовірний, *рос вп* —
вірогідний, цілком певний

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

достосовувати, *треба*: пристосовувати
достроковий, *рос вп* — до-терміновий
дотичний і стосовний
до тих пір, *рос вп* — до того часу, доти
дохідливий, *рос вп* — зрозумілий, легкосприйнятний
доход, *рос вп* — прибуток; (державний, національний) дохід
до цих пір, *рос вп* — до того часу, доти, досі, дотепер
др. (доктор), *треба*: д-р
драги, *анг сур* — 1. наркотики
2. ліки, медикаменти
древко, *рос вп* — держак, держално, держало
дресирувальник, *рос вп* — дресувальник, приборкувач
дрижати, *рос вп* — тремтіти, двигтіти, труситися, трястися, бриніти, миготіти, тріпотіти; потерпати
дріб (мисливство), *рос вп* — шріт
дрож, *рос вп* — тремтіння
другий, *рос вп* — вжите в знач. «інший»
дряхливий, *рос вп* — старезний
дубінка, *рос вп* — кийок, дубець, ціпок
дублянка, *рос вп* — кожушина
дубуватий, *рос вп* — неокон-вирний, назграбний, нетямущий, дубоголовий

дуплікат, *треба*: дублікат (але дуплікатор)
дурак, *рос вп* — дурень
дюжина, *рос вп* — тузінь
дюйм, *рос вп* — цаль
дьоргати, *рос* — смикати, шарпати, чіпати, скуб(а)ти, торгати
евідентний, *зай зап* — очевидний, наявний
жемчуг, *відж в знач.* перли
женитися на кому, *рос вп* — женитися з ким (женитися може лише чоловік, жінка — одружується чи виходить заміж)
жерсть, *рос вп* — бляха
жертвенний козел — жертвовний к-л, офірний к-л, к-л відпущення
живитель, *відж* — годувальник
живопис, *рос вп* — малярство
жирний, *ліпше*: товстий, ситий, (в терм.) товщевий
жмудний, *поль вп* — забарний, копіткий
жолудок, *поль вп* — шлунок
завдячувати комусь чимсь, *рос вп* — завдячувати комусь щось
зависний, *ліпше*: заздрісний, заздрий, завидющий
завіщання, *рос вп* — заповіт, тестамент, остання воля
загадочний, *рос вп* — загадковий
загорілий, (для *анг sun-tanned*), *рос вп* — засмаглий, засмалений

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

загрузка, *рос вп* — завантажування/завантаження
загрязнений, *рос вп* — забруднений
задовження, *відж* — заборгованість
зажалення, *поль вп* — скарга, жалоба
займаючий, *рос і поль вп* — цікавий, захопливий
заказ (для *анг order*), *рос вп* — замовлення
заключатися в чомусь, *рос вп* — полягати в чомусь
заключення, *рос вп* — висновок, підсумок; висновки, підсумки
заключний, *рос вп* — (при)кінцевий, підсумковий, завершальний
заковика, *рос вп* — притичина; перешкода, трудність
закріпощення, *рос вп* — закріпачення
залив, *рос вп* — затока
залізко, *зах, літ*: праска
заложенники, *рос вп* — заручники, закладники
залучати, *поль вп* — додавати
замінка, *треба*: замітник, сурогат
запитник, *частіше*: запитальник, питальник
заповідач(для *анг announcer*), *треба*: конферансьє, оповісник, (але: заповідач = хто робить заповіт, тестамент)
зараз, *в знач тепер*, *рос вп* — (але добре в знач негайно)

зарєво, *рос* — заграва
зарубіжний, *ліпше*: закордонний
заряд, *рос вп* — насага (в електриці); набій (зброя)
заряджений, *рос вп* — насажений (про електрику); набитий (про зброю)
засадничий, *поль вп* — головний, основний, принциповий, принципіальний
заслухати, *рос вп* — вислухати
заснути (про ногу, руку), *каль анг* — стерпнути
застановитися, *поль вп* — задуматися (над чимось), обміркувати (щось), розміркувати (щось)
застінки (КГБ), *рос вп* — катівні
застрашаючий, *поль вп* — страхітливий, жахливий
заступство, *поль вп* — заступництво
засудити до 5 років, *рос вп* — засудити на 5 років
затія, *рос вп* — вигадка, витівка, хитрий намір
заточенець, *рос вп* — в'язень, засланець
затроєний, *треба*: затруєний
затъміння сонця, *поль вп* — затемнення, затьмарення сонця
зачитати, *рос вп* — прочитати
збірщик, *рос зак* — збирач збутися і здійснитися

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

збурити, *поль вп* — зруйнувати
звено, *рос вп* — ланка
звиджувати, *поль вп* — оглядати
звізда, *відж* — зірка, зоря
зв'язати по руках і ногах,
рос вп — зв'язати руки й ноги
згідно цього, *рос вп* — згідно з цим
згриз, *поль вп* — закус (зубів)
згубити 10 фунтів(ваги), *анг вп* — втратити 10 фунтів
здегустований, *поль вп* — знеохочений
з дому (прізвище жінки), *поль вп* — уроджена, з дівочим прізвищем
землеробський, *рос вп* — хліборобський, рілничий
зіграти ролю, *рос вп* — відіграти ролю
зіракс, *анг вп* — 1. ксерокс, копіювальна машина, копіювалка; 2. ксерокопія
зложжя мінералів, *поль вп* — родовища, поклади м-в
змисл, *поль вп* — 1. сенс, глузд
2. чуття, орган чуття (див. теж *смысл*)
змінити серце щодо, *ам сур* — змінити думку
знаки наведення, *відж* — лапки
знаток, *рос* — знавець
значок (поштовий), *поль вп* — марка (поштова)
знести ухвалу, *поль вп* — скасувати ухвалу

знімка, *треба*: знімок, фото-знімок, фотознімка, світлина
зноски (примітки), *рос вп* — виноски
зображуючий, *ліпше*: зобража(ува)льний
з рамени, *поль вп* — від, з доручення, за дорученням
зрізничкований, *поль вп* — здиференційований
з тих пір, *рос вп* — від того часу
з'явища, *поль вп* — явища
ідентичність національна,
ам вп — національна свідомість, національна відрубність, н-а індивідуальність
ідея (в *знач* думка), *анг вп* — думка; задум
ім'янини, *треба*: іменини
інакомовний, *рос вп* — іншомовний, чужомовний
іноземні мови, *рос вп* — чужі мови
істивний, *треба*: істівний
калісони, *треба*: кальсони, підштанки
каляфіор, *зах*, *літ*: цвітна капуста
камера (фотографічна), *анг сур* — фотоапарат (*але добре в інших значеннях*)
капа, *поль вп* — покривало, уквивало
караїбський, *треба*: карібський
каральні міри, *рос вп* — каральні заходи

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

карбовані напої, *анг вп*
—газовані напої
карта / мапа
картопляні плячки, *зах* —
картопляники, деруни, тер-
тюхи
касир, *неліт в знач анг*
treasurer — *треба*: скарбник,
(але добре для *анг* cashier)
керівниця авта, *поль вп* —
кермо авта
кешувати чека, *анг сур* —
інкасувати чека
києвлянин, *рос вп* — киянин
кир, *відж* — владика
кінниця, *рос, поль вп* — кін-
нота
кістний мозок, *треба*: кіст-
ковий мозок
клевета, *відж* — наклеп
кльски, *зах* — галушки, лок-
шина
кльоцки, *поль вп* —кубики
книжковий магазин, *рос вп*
— книгарня
ковнір, *літ*: *комір*
кольорове населення, *ліп-*
ше: — небіле населення
коммеморативний, *ам вп* —
меморіальний, пам'ятний
компетиція, *анг вп* — кон-
курсенція
комплетувати, *літ*: *комплек-*
тувати
компютор, *треба*: *комп'ютер*
конвенційний, *ам вп* — за-
гальний, традиційний
конверт, *рос вп* — коверт(а)

консент, *ам вп* — погодже-
ність поглядів
контакт (елект.) *поль вп* —
(штепсельна) розетка, кон-
тактне гніздо, гніздо
контест, *зай анг* — змагання,
суперництво
контрибуція в життя, *анг*
вп — вклад/ внесок в життя
концесії, *ам вп* — поступки
Копенгага, *треба*:Копенгаген
копула, *поль вп* — баня
коритар, *поль вп* — коридор
коричневий, *рос вп* — бру-
натний; цинамоновий (не:
бронзовий, *поль вп* — бо це:
кольору бронзи
короткотривалий, *поль вп* —
короткочасний
кострище, *рос вп* — (в)огнище
котари, *поль вп* — заслони,
завіси, порт'єри
котел, *рос вп* — казан
котелок, *рос вп* — казанок,
казанчик
кофе, *рос вп* —кава
кохля, *кохелька, поль вп* —
ополоник
красивий, *ліпше*: вродливий,
гарний, гарний на вроду
красити, *відж* — фарбувати,
барвити
краска, *відж* — колір, барва
кребгрес, *анг сур* — паль-
чатка
кріпке здоров'я, *рос вп* —
добре, міцне здоров'я
кромі, *літ*: *крім*

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

кромка, *поль вп* — скибка, шматок
кропітка **праця**, *рос вп* — забарна, загайна, клопітна, марудна, копітка **праця**
кружево, *рос вп* — мереживо
кружок **приятелів**, *рос вп* — коло, гурток **приятелів**
крупний, *рос вп* — великий
крухий, *поль вп* — крихкий
купно, *поль вп* — купівля, купування
курення, *літер*: куріння
куфер, *поль вп* — скриня
лабстер, *анг сур* — гомар
ланч, *зай зап англ* — полуденок
латиш, *рос вп* — латвієць і лотиш
лейзер, *звич*: — лазер
лейтенант, *рос вп* — лй-тенант (поручник, підпоручник)
лента, *рос вп* — стрічка, тасьма, стяжка/стьожка
лик, *зах*, *літ*: ковток
ликати, *зах*, *літ*: ковтати
лист від 2-го січня, *рос вп* — лист з 2-го січня
листа, **ліста**, *зах*, *ліпше*: список, реєстр
листати **книжку**, *рос вп* — гортати книжку
листувати **книгу**, *рос вп* — перегортати книгу
листястий ліс, *треба*: листяний ліс
лікарство, *ліпше*: лік, медикамент
лічниця, *зах* — лікарня

лодка, *поль вп* — човен
ломщик, *рос зак* — метрампаж, верстальник
любезний, *рос вп* — ласкавий, люб'язний
любий, *рос вп* — будь-який, якийнебудь
льосувати, *поль вп* — тягнути жеребок
льотчик, *рос вп* — летун, літун
магазин (для *англ* magazine), *англ вп* — журнал
маємо шану **запросити**, *ліпше*: маємо честь з-ти **маніфестуючий**, *треба*: декларативний
марганець, *рос вп* — манган
маринарка, *поль вп* — блюзка, піджак
матерац, *треба*: матрац
мати уяву, *літ*: мати уявлення
махровий (про квіти), *рос вп* — повний
мева (птаха), *поль вп* — мартин, рибалка
мейор, *зай зап англ* — мер, посадник
мільний, *поль вп* — помилковий, хибний
мислимий, *ліпше*: гаданий, уявний, можливий, імовірний
миш, *літ*: миша
миш'як (для хем. елементу As), *рос вп* — арсен
мідія, *зай з англ* — засоби масової інформації, масінформація

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

міжпланетарний корабель,
міжпростірний к-ль (для
анг shuttle), неточно, ліпше:
орбітальний транспортер,
орбітальний ракетолітак
мінниця, поль вп — моне-
тарня, карбівня
мінута (міра часу), треба:
хвилина (але добре як час-
тина градуса)
міри приймати, рос вп — ро-
бити заходи
міроприємства, рос вп —
заходи
містоголова, зах, літ: заступ-
ник голови
місто нього, зах, літ: замість
нього
мішень, рос вп — ціль
мнимий, рос вп — уявний,
вигаданий; позірний, спо-
видний (зах), удаваний, не-
справжній
мозольний, поль вп — тяж-
кий, клопіткий
молодіжний, рос вп — моло-
дечий, юнацький¹
моргедж, літ: гіпотека
морожене, рос вп — морозиво
москальофіл, літ: москвофіл
моч, поль вп — сеча
мшиця, поль вп — попелиця
м'явкати, літ: нявкати
м'який знак, ліпше: знак м'як-
шення
на англійській мові, рос вп
— англійською мовою, по-
англійському

нажимати, рос вп — натис-
кати
наїздник, поль вп — напасник,
загарбник
найлучший, рос вп — най-
ліпший, найкращий
наколи, зах, літ: якщо, коли
налоговий, зах, літ: пристрас-
ний, закоренілий, непоправ-
ний, (про п'яницю) «гіркий»
наперід, треба: наперед
на перших порах, рос вп —
спочатку, напочатку
напиток, треба: напій
направитися (кудись), рос вп
— вирушити, податися
нап'ятнувати, рос вп — за-
таврувати, заплямувати
наступство, поль вп — нас-
тупництво, наслідок
начеркнути, рос вп — на-
креслити
начиння, поль вп — посуд
невдачний, рос вп — нев-
далий, невдатний, невлучний
невиста(р)чаючий, літ: не-
достатній
негодувати, зах, літ: ремству-
вати, нарікати, виражати не-
вдоволення чи досаду
недописати, поль вп — не
виправдати сподівань, не
справдити надій, розчару-
вати
недопустимий, ліпше: недо-
пущений, неприпущений
недостаточно, поль вп —
недостатньо, незадовільно

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕІ

недоторканий фонд, *треба*: недоторканний фонд
немислимий, *ліпше*: неможливий, неймовірний
ненарушимість, *ліпше*: непорушність
неопределені організації, *ліпше*: непов'язані, незалежні організації
неоспоримий, *ліпше*: безперечний, безспірний, незаперечний
непотішаючий, *ліпше*: непотішний
неприличний, *рос вп* — непристойний, соромітський
нервний газ, *рос вп* — (нерво)паралітичний газ
неросійські народи в СРСР
точніше: народи, інші як російський
несприємливий, *ліпше*: незадовільний, неприйнятний
нестислість, *поль вп* — неточність
неструджений, *ліпше*: невтомний
неустрашимий, *ліпше*: безстрашний
нечайний, *відж* — несподіваний
номер газети, *ліпше*: число газети
нотес, *поль вп* — нотатник, записник, бльокнот
нумізматик і нумізмат
нурза, *зай зап* — доглядальниця, медсестра
обава, *поль вп* — боязнь, побоювання
обида, *відж* — образа, ураза
обильний, *відж* — багатий, щедрий, рясний, великий
обі книжки, *літ*: обидві к-и
обіцюючий, *поль вп* — багатонадійний, повний надій
обмосковлювання, *рос вп* — москочення
обнижитися, *поль вп* — знизитися, принизитися
обняти становище, *поль вп* — прийняти пост
обосновання, *рос вп* — обгрунтовання, угрунтовання
обоятний, *поль вп* — байдуж(н)ий
обходити (ювілей), *поль вп* — святкувати, відзначати
об'яв, *поль вп* — ознака, симптом
одобрювати, *рос вп* — схвалювати
одробина, *поль вп* — крихта
одружитися на комусь, *треба*: одружитися з ким
окис, *і (ліпше)* оксид (хем.)
окислення, *рос вп* — окиснення (бо від слова КИСЕЊЬ)
окреслення, *поль вп* — визначення
окружати, *рос вп* — оточувати
окруження, *рос вп* — довкілля, оточення, середовище
окружність, *рос вп* — 1. коло, 2. обвід кола

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

олива, опалова **олива**, *треба*: паливна (огрівна) олія
(але: олива = оливкова олія, *звич.* неістинна)
оливні **продукти**, *треба*: нафтопродукти
опалюватися, *поль вп* — засмагати
опечалений, *відж* — засмучений
опорожнене(мешкання), *поль вп* — звільнене, вакантне мешкання
опреділити, *рос вп* — визначити
Ормузький **просмик**, *треба*: Гормузька протока
осінню, *рос вп* — восени
особове авто, *поль вп* — пасажирське, пасажирне авто
оспорювати, *рос вп* — заперечувати, ставити під сумнів
осторожний, *рос вп* — обережний
отяжлий, *поль вп* — обважнілий
очна ставка, *рос вп* — зведення віч-на-віч/на очі
палата репрезентантів, *ліпше*: палата представників
панкреас, *літ*: підшлункова залоза
папа (в будів.), *поль вп* — толь
паркий, *рос вп* — парний, душний
парохія, *зах, літ*: парафія
парохіянин, *зах, літ*: парафіянин, мирянин

пательня, *поль вп* — сковорода
пейсмейкер (мед.), *зай зап* — кардіостимулятор
переважна більшість, *ліпше*: велика більшість (тавтологія)
передвидіти, *поль вп* — передбачити
передвчасний, *поль вп* — передчасний
передшкілля, *поль вп* — дошкілля
перекінчик, *літ*: перекинчик
перекладчик, *рос зак* — перекладач
переконуючий, *літ*: переконливий
перекупство, *відж* — продажність, хабарництво
перелучник (для *анг switch*), *поль вп* — перемикач
переочити, *поль вп* — недоглядіти, недоглянути, зробити пропуск
перепис, (кухонний) *треба*: припис, рецепта
переписка, *рос вп* — листування
переплет, *рос* — оправа, обкладинка, палітурка
переплетня, *рос вп* — палітурня
перепроводити (вибори), *поль вп* — провести вибори
пересада, *поль вп* — перебільшення, переборщення

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

переступство, *поль вп* — злочин, злочинство, злочинність, порушення закону
перешкаджати, *поль вп* — перешкоджати
пестрий, *рос вп* — строкатий, пістрявий, перістий, рябий
пєги, *поль вп* — ластовиння, веснівки
пивниця (під будинком), *ліпше*: підвал
пилосос, *рос вп* — пилосмок
пирожне, *рос вп* — тістечко
підйом, *рос вп* — підняття, піднесення (духу тощо)
підложжя, *поль вп* — основа, підґрунтя
підходящий, *рос вп* — підхожий, придатний, пригожий
підчеркнути, *рос вп* — підкреслити
підчинений, *рос вп* — підпорядкований, підкорений, підляглий, підвладний
пет, *зай зап анг* — хатня тварина; пестун, пестунчик
п'як, *треба*: пияк
пйюнок, *поль сур* — пішак

плавак, **плавачка**, *поль вп* — плавець, плавальник, плавальниця
пламбер, *анг сур* — слюсар-сантехнік, водопровідник
пластинка, *рос вп* — платівка
плита (грамофонна), *поль вп* — платівка
побіда, *відж* — перемога

поверховність, *поль вп* — зовнішність, зовнішній вигляд
повищий, *поль вп* — вищеназваний, вказаний, згаданий, зазначений
по відношенні (до цього), *рос вп* — щодо цього, у відношенні до цього
повкнути, *поль вп* — ковкнути
подавляюча (більшість), *рос вп* — велика, величезна б-ть
подарок, *рос вп* — (по)дарунок
подивляти щось, *поль вп* — захоплюватися чим, бути сповненим подиву
позем, *зах, літ*: — рівень
поіритований, *поль вп* — роздратований
пойзон айві, *зай зап* — отруйний плющ
покажчик, *рос зак* — *ліпше*: показник
поклад, *поль вп* — палуба, чардак
пол, **половий**, *рос* — стать, статевий
поліжник, *поль вп* — акушер
полокати, *місц, літ*: полоскати
поля книжки, *рос вп* — береги книжки
по моєму, *рос вп* — на мою думку, на мій погляд
полоса, *рос* — смуга
по національності, *рос вп* — за національністю
поновно, *поль вп* — вдруге, другий раз, знову, повторно

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

понятливий, *рос вп* — тямучий, (тямкий, тямущий), кмітливий
попереджувати щось, *ліпше*: передувати чомусь
попертя, *поль вп* — підтримка, підтримання
попирати щось, *поль вп* — підтримувати щось, сприяти чомусь
пописуватися, *поль вп* — показувати хист, демонструвати хист
порівняння, *треба*: порівняння
поручати (когось, щось), *зах, літ*: рекомендувати
посередничати, *рос вп* — бути посередником
поскільки, *рос вп* — оскільки, настільки
пословиця, *відж* —прислів'я, приповідка
постановка, *рос вп* — ставлення/поставлення (питання, п'єси)
постепенно, *рос вп* — поступово, ступнево
по стороні (матері), *треба*: з боку (м-і)
поступити (в школу), *рос вп* — вступити, піти до школи
поступовання, *зах, ліпше*: поведінка, поводження
поступовий (для *анг gradual*) *рос вп* — ступневий
поступок, *зах, ліпше*: вчинок
посуджувати, *поль вп* — підозрювати

потирати руки, *рос вп* — затирати руки
потішаюче явище, *зах, літ* — відрадне явище
потульний, *поль вп* — покірний, покірливий, поступливий
потягнення, *поль вп* — хід
потягнути до відповідальності, *поль вп* — притягнути до відповідальності
по фаху, *рос вп* — за знанням, за професією, за спеціальністю, за фахом
похорони (одної особи), *рос вп* — похорон
похоронне бюро, *ліпше*: похоронний заклад
почитний (журнал тощо), *поль вп* — популярний
почтівка, поштівка, *поль вп* — листівка
правительство, *рос вп* — уряд
предсказання, *рос вп* — пророцтво, віщування, прогноза
президентка, *треба*: президент (для обох статей)
прив'язувати увагу (до чогось), *поль вп* — надавати значення, ваги (чомусь)
приймати участь, *рос вп* — брати участь
прийом, *рос вп* — прийняття, гостина
прийоми, (для *анг measures*) *рос вп* — заходи

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

приємна заля, *рос вп* —
приймальна заля
приказ, *рос вп* — наказ
Прикарпаття, *ліпше*: Перед-
карпаття (пор. Закарпаття)
прикладати, *рос вп* — дода-
вати
прилога, *рос вп* — додаток
приймати міри, *рос вп* —
робити заходи
приміняти, *рос вп* — засто-
совувати, уживати, прикла-
дати
примірний, *рос вп* — зразко-
вий, взірцевий
принайменше, *ліпше*: при-
наймні
приналежність (до чого,
кого), *поль вп* — належність
(до чого, кого)
приступимий, *ліпше*: при-
ступний
при таких умовах, *треба*: за
таких умов
приходжанин, *рос* — пара-
фіянин, мирянин
провінціяліст, *поль вп* —
провінціал
прогулянка, *зах. звич.* про-
гулянка
прозаїчний *переклад* *тре-*
ба: прозовий *переклад*
проклони, *треба*: прокльони
прокуратор, *зах. звич.* про-
курор
против, *поль вп* — проти
противенство, *поль вп* —
протилежність
противно, *поль вп* — навпаки

противоріччя, *рос вп* — су-
перечність, протиріччя
п'ятидесятники, *рос вп* —
п'ятидесятники
п'ятно, *рос* — пляма, цятка
рам'я в рам'я, *поль вп* —
пліч-о-пліч, плече в плече
рапідний, *анг сур* — швидкий
ревідувати, *треба*: ревізу-
вати
ревізія (для *анг search*), *поль*
вп — обшук, трус
рей водити, *поль вп* — верхо-
водити
рекордовий секретар, *ам*
вп — звітний секретар
репрезентант, *зай зап* —
представник
реставрація, *поль вп* — рес-
торан
рибак, риболов, *ліпше*: ри-
балка
ризико, *літ*: ризик, ризик
рівнож, *ліпше*: також, теж,
таксамо
річковий, *треба*: речевий, ре-
човий
рішальний, *рос вп* — виріш-
ний
рішення, (для *анг, decision*),
рос вп — ухвала, постанова
робити сенс, *анг сур* — мати
сенс
родичі, *недобре* для *анг*
parents, *треба*: батьки (але
добре для *анг relatives*)
розбрід, *рос вп* — розтіч

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

розвідчий, *ліпше*: розвіду-
вальний
розвідчик, *рос вп* — роз-
відувач
розвій, *ліпше*: розвиток
розговірна мова, *рос вп* —
розмовна мова
роздор, *рос вп* — розбрат,
чвари
розположення, *рос вп* —
розташування, розміщення
розпорядимість, *треба*: роз-
порядження
розподілення, *рос вп* —
розподіл, розподілення
ропа, нафтова, *поль вп* —
нафта, неочищена нафта
рубіж, *ліпше*: межа, границя,
кордон
рудник, *рос вп* — копальня,
рудня
руководитися, *рос вп* —
керуватися
рукоятка, *рос вп* — ручка,
держак, держално
русизм, **русицизм**, *ліпше*:
росіянізм, московітизм
русифікація, *ліпше*: росій-
щення, московщення
русло, *рос вп* — 1. річище,
корито 2. канал (у телевізії)
самка, *рос вп* — самиця
св. Тройця, *треба*: св. Трійця
священник, *треба*: священник
семидесятники, *треба*: сім-
десятники
серцева атака, *ліпше*: серце-
вий (сердечний) припадок
(приступ, напад)

сищик, *рос вп* — детектив,
слідчий, слідець
сітчатка, *рос вп* — сітківка
(ока)
скала, *треба*: скеля
скалистий, *треба*: скеля(и)-
тий
скарпетка, *треба*: шкарпетка
склеп, *зах, літ*: крамниця
скобки, *рос вп* — 1. дужки,
2. лапки
скорумпований, *зай зап* —
продажний, підкупний
скорше, *треба*: скоріше
скроплювання (для *анг*
spraying) спорскування, об-
бризкування; (пилом) обпи-
лювання
слайда, *зай зап* — прозірка,
діяпозитив
слідувати, *рос вп* — йти за
кимось/чимось
слідуючий, *рос вп* — наступ-
ний, черговий, другий, даль-
ший
слічний, *поль вп* — прекрас-
ний, чудовий
словар, *відж* — словник
случай, *рос вп* — випадок
смысл, *рос вп* — зміст, сенс,
глузд; розуміння, тьма
смысловий, *рос вп* — зна-
ченнєвий, змістовний, тьмо-
вий
смок, *поль* — змій, драгон
сода (напій), *анг вп* — газова-
на вода, зельтерська (вода)
содіум, *треба*: натрій
соска, *рос вп* — пипка

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

соленизонт, *поль вп* — ювіляр, (рідше) ювілят; іменник
сосок, *рос вп* — пиптик
софт дрінкс, *анг сур* — безалкогольні напої

спаяність, *рос вп* — з'єднаність, об'єднаність, єдність, згуртованість

спетрифікований, *зай англ* — скам'янілий

спеціаліст від чогось, *треба*: спеціаліст з чогось

співпадати, *рос вп* — збігатися

спіжарка, **спіжарня**, *поль вп* — комора, комірка, комірчина

сплав (металів), *рос вп* — стоп
сплетні, *рос вп* — сплітки, плітки

спосібність, *зах, літ*: спроможність, здатність, здібність, нагода

справоздання, *зах, літ*: звіт, звідомлення

спроневірення, *поль вп* — зловживання, розтрачення

спружина, *треба*: пружина
став (анат.), *поль вп* — суглоб

старійшина, *рос вп* — найстарший (в групі)

ступень, *ліпше*: ступінь

стержень, *рос вп* — стрижень

стерчати, *треба*: стирчати

стислі строки, *рос вп* — короткий термін

стопа процентова, *поль вп* — відсоткова норма

сторона (книжки), *треба*: сторінка

сторонити (від когось), *зах, літ*: сторонитися (когось), цуратися, триматися осторонь від когось, сахатися

сторонничість, *поль вп* — небезсторонність

страхування, *рос вп* — асекурація, убезпечення, забезпечення

стрільба, *зах, літ*: (мисливська) рушниця

строк, *рос вп* — термін, речення

струя, *зах, літ*: струмінь, потік, струм (електричний)

студії едукації, *англ вп* — студії педагогіки

суботнішний, *треба*: суботний

субтельний, *літ*: субтильний

суматоха, *рос вп* — метушня

сумерк, *рос вп* — сутінки, присмерк, смеркання, присмерк, сутінок, сутінь

сундук, *рос* — скриня

суслик, *рос* — ховрах (тварина)

супружжя, *рос вп* — подружжя

сустав (анат.), *рос вп* — суглоб

суфіт, *поль вп* — стеля

тайний, *треба*: (по)таємний

тама, *поль вп* — гребля

тамтого року, *зах, літ*: минулого року

таний, *поль вп* — дешевий

тета, *зах, літ*: тітка

тире, *рос вп* — риска

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

ткань, *рос вп* — тканина
товпа, *рос вп* — натовп, юрба,
юрма
товстмайстер, *треба*: тост-
майстер
той і тамтой, *зах, літ*: цей і
той
топніти (про сніг), *поль вп* —
танути
торонтонський (від Торон-
то), *треба*: торонтський
точка (в пунктуації), *треба*:
крапка
тракувати (когось чимсь),
поль вп — частувати, приго-
щати
транспарент, *треба*: транс-
парант
транспортація, *анг вп* —
транспорт, транспортування
тренувати (в ділянках інших
як спорт), *поль вп* — вишко-
лювати, підготовляти
трійливий, *зах, літ*: отруй-
ний, отруйливий
троянська унція, *треба*:
тройська унція
тупик, *рос вп* — безвихідь,
глухий кут
тяглість, *поль вп* — безпе-
рервність, постійність
тяти траву, *анг вп* — косити
траву, стригти траву
убожество, *відж* — убозтво,
вбогість, бідність
угольний камінь, *відж* —
наріжний камінь
улькус, *треба*: виразка
ум, *ліпше*: розум, глузд

умоглядний, *відж* — аб-
страктний
упростити, *поль вп* — спрос-
тити
урок, *рос вп* — шкільна годи-
на, лекція
устої, *рос вп* — основи, під-
валини
учбовий, *рос вп* — навчаль-
ний
фарба, *недобре (рос вп)* у
знач колір, барва, але *добре*
в знач *анг* dye, paint
фарбник, *треба*: барвник
Федеральне бюро інвес-
тигацій, *зай зап* — Феде-
ральне слідче бюро
фільц, *поль вп* — повсть
фільцовий, *поль вп* — пов-
стяний
фльондра, *анг сур* — кам-
була/камбала
фотографічна камера, *ліп-
ше*: фотоапарат, фотокамера
френзлі, *зах* — торочки
фтор (хем. елемент), *рос вп* —
флюор
фундація будинку, *анг вп* —
фундамент будинку
футерал, *літ*: футляр
футро, *треба*: хутро
холодільня, *треба*: холод-
ник, холодильник (*але*:
холодильня = *анг* — cold stor-
age room)
худощавий, *треба*: худорля-
вий
цілевий, *поль вп* — доцільний

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

цільний (про постріл), *поль вп* — влучний
цільний (про стрільця), *поль вп* — вправний, цілкий
ціха, зах — ознака, прикмета, риса, властивість, особливість
цухнути, *поль сур* — смердіти, тхнути
цьма, *поль вп* — нетля
чей же, зах — адже
чердак (на судні), *треба*: чардак
чиновник, *рос вп* — урядовець
чисельна участь, *треба*: численна участь
чорновик, *рос вп* — чернетка
чотирикутник, *треба*: чотирикутник
шаржа, *поль вп* — військова ранга (особливо вища)
шарк, *анг сурж* — акула
шарнір (техн.) *рос вп*, *ліпше*: суглоб
шатун (техн.) *рос вп* — гонок
швейний, *рос вп* — кравецький
швімки, *нім вп* — плавки
шестидесятники, *треба*: шістдесятники
шिकани, зах — причіпки, прискіпання, присікування
шишка велика, *рос вп* — велике цабе, велика цяця
шлак(з вугілля), *рос вп* — жужіль, жужелиця
шлюбувати, *місц*, *ліпше*: давати обітницю, присягати
шмер, *поль вп* — шурхіт, шелест, шарудіння

шниці, *поль вп* — січеники
шокірований, *рос* — шокований
шопка (несерйозна річ), *поль вп* — кумедія
шпінак, *літ*: шпінат
шпiон, *рос вп* — шпигун
шримпси, *анг сурж* — креветки
штрайк, *треба*: страйк
штука, *поль вп* — мистецтво
штучний голод, *ліпше*: штучно створений голод, штучно спричинений голод
шубравець, *поль вп* — негідник, мерзотник, нахабний шахрай
шубравство, *поль вп* — наволоч, мерзотний трюк, шахрайство, сволота (*вульг*)
щавій, *місц*, *треба*: щавель
щіпати, *літ*: щипати
щудла, *поль сур* — диби
щуплий, *поль вп* — худорлявий, сухорлявий
щурі, *звич* — щури
ювілянт, *частіше*: ювіляр
являтися (ким), *рос вп* — бути (ким)
ядерна війна, *ліпше*: ядрова війна
язва, *рос вп* — виразка (шлунка)
якостевий продукт, *поль вп* — високоякісний продукт
янтар, *треба*: бурштин
ярина, *поль вп* — городина
яриновий, *поль вп* — городинний
яркий, *рос вп* — яскравий

СЛІВ, НАДРУКОВАНИХ ЧОРНИМ ДРУКОМ, НЕ ВЖИВАЙТЕ!

